

Sähköinen lähete-palautte-käytäntö yksityisen ja julkisen sektorin välillä

Dos. tietohallintojohtaja, Kari J. Antila, Mehiläinen Oyj

Suomen terveydenhuollon piirissä sähköinen potilastiedon hallinta alkaa olla jo suhteellisen kattavasti käytössä. Terveyskeskukset ja yksityisen terveydenhuollon suurimmat toimintayksiköt siirtyivät sähköiseen potilastiedon hallintaan ensimmäisinä. Nyt alkaa myös yliopistosairaaloissa ja keskussairaaloissa digitaalinen tiedonhallinta olla tavallisin tapa hallita potilaiden terveystietoa.

Vaikka potilaan terveystiedon hallinta tapahtuu sekä julkisessa että yksityisessä terveydenhuollossa pääsääntöisesti digitaalisesti, näihin aikoihin asti potilastiedon kommunikaatio on tapahtunut käyttämällä paperille tulostettuja sairaalalähetteitä ja hoitopalautteita. Tämä on aiheuttanut merkittävää tehottomuutta ja hitautta näiden potilaan hoidossa tarvittavien dokumenttien käsittelyssä.

Sähköinen lähete-palautte-käytäntö yksityisen ja julkisen terveydenhuollon välillä käynnistyi maassamme ensimmäisenä *Mehiläisen* ja *TYKS:n* välillä lokakuussa 2004. Toiminnassa kaikki potilaan sairaalalähetteen Mehiläisestä TYKS:aan kulkevat sähköisesti ja kirjautuvat suoraan TYKS:n *Oberon/Miranda* -potilastiedon hallintajärjestelmään. Järjestelmällä saadaan lähetetieto ohjattua nopeasti ja täydellisenä vastaanottavaan hoitoyksikköön TYKS:ssa, ja tieto on hyödynnettävissä potilastietojärjestelmässä potilaan kaikista hoitopisteistä TYKS:ssa. Näin nopeutetaan potilasläheteiden kulkua ja parannetaan potilastiedon hallintaa.

Vastaavasti kaikki hoitopalautteet TYKS:sta Mehiläiseen tulevat sähköisesti, olipa alkuperäinen lähete aikanaan ollut sähköinen, paperilla tai puuttunut kokonaan esimerkiksi ensiavun kautta päivystystapauksena tulleilta potilailta.

TYKS:n hoitopalautteet kulkevat sähköisesti Mehiläisen *Doctorex*-potilastietojärjestelmään. Mikäli alkuperäinen lähete on ollut sähköinen lähetävä lääkäri saa myös muistutuksen hoitopalautteen saapumisesta. Järjestelmän käytön jatkuessa vanhojen paperilla olleiden hoitolähetteen määrä tietenkin ajan mittaan vähenee ja lääkäri saa aina muistutuksen hänen lähettämiensä potilaiden hoitopalautteista.

Sähköinen lähete-palautte-järjestelmä on toteutettu *TietoEnator Oyj:n*

valtakunnallista potilastiedon viestijärjestelmää käyttäen. Järjestelmä toimii tietoturvallisena viestikanavana, jossa liityntä keskenään kommunikoihin tietojärjestelmiin tapahtuu standardoidulla CDA-R2-rajapinnalla, ja järjestelmän välityspalvelin ohjaa tiedon kulkua kommunikoiden järjestelmien välillä.

Järjestelmä on ollut käytössä Mehiläisen ja TYKS:n välillä lokakuusta 2004 lähtien ja välitettävien läheteiden ja hoitopalautteiden määrä on ollut noin 300 kpl kumpaakin kuukausittain. Mehiläinen pyrkii jatkossa rakentamaan samanlaisen sähköisen kommunikaation kaikkien sairaanhoitopiirien ja Mehiläisen välillä. Sähköinen potilastiedon välitys on kummankin toimintaosapuolen kannalta varsin suuren intressin kohteena. Järjestelmän avulla tehostetaan tiedonhallintaprosesseja ja nopeutetaan toimintaa sekä parannetaan laatua kummankin osapuolen osalta.

Tehokkaan yksityisen ja julkisen terveydenhuollon välisen tiedonsiirron ja prosessinhallinnan merkitys tulee jo aivan lähitulevaisuudessa korostumaan tänä vuonna terveydenhuoltoon tulleiden uusien lainsäädännöllisten muutosten takia. Ns. laastariveron poistuminen 1.1.2005 alkaen sekä samalla käyttöön tullut täyskustannusvastaavuus lakisääteisten vakuutus tapahtumien osalta (liikennetapaturmat, työtapaturmat ja ammattitaudit) tulee merkitsemään entistä suurempaa määrää yhteisiä potilaita julkisessa ja yksityisessä terveydenhuollossa. Saman vaikutus syntyy myös 1.3.2005 voimaantulleeseen hoitoon pääsyn takuun vaikutuksesta. Todennäköisesti julkinen terveydenhuolto tulee aikaisempaa enemmän ostamaan erityisesti erikoissairaanhoidon palveluita myös yksityisiltä terveyspalveluiden tuottajilta.

Mehiläisen kykyä kommunikoida julkisen terveydenhuollon kanssa tehokkaasti potilastietojen käytössä tehostaa myös se, että Mehiläinen on toteuttanut oman valtakunnallisen tietojärjestelmän, jossa kaikki potilaiden terveystieto on yhdessä tietokannassa. Näin potilaan tieto voidaan hallita tehokkaasti, asioipa potilas missä Mehiläisen toimipisteessä tahansa.

Mehiläinen tuottaa vuosittain lähes miljoona avohoidon lääkärikäyntiä sekä lähes 10 000 kirurgista leikkausta. Mehiläinen vastaa valtakunnallisesti noin 150 000 hengen työterveyshuollosta.

Tehokas sähköinen tiedonvälitys julkisen ja yksityisen terveydenhuollon välillä parantaa mahdollisuutta aidon kumppanuuden syntymiseen näiden välille. Tästä hyötyy viime kädessä potilas.

Kari J. Antila, LKT, dos.
tietohallintojohtaja
Mehiläinen Oyj
kari.antila@mehilainen.fi
www.mehilainen.fi